

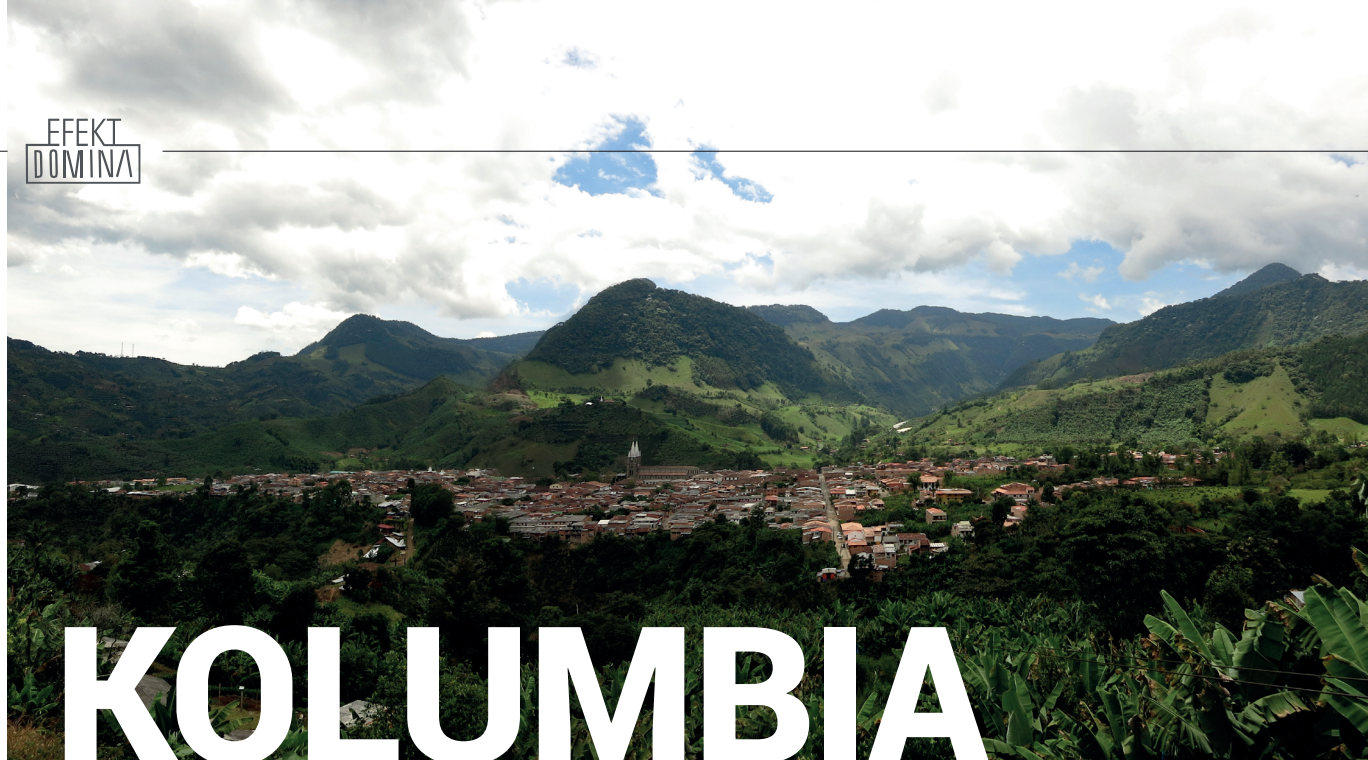

KOLUMBIA

SCENARIUSZ LEKCJI

TWÓRZ WSPÓLNOTĘ

Położenie

Państwo Kolumbia leży w północno-zachodniej części Ameryki Południowej. Graniczy z Wenezuelą, Brazylią, Peru, Ekwadorem i Panamą. Ma dostęp do Morza Karaibskiego i Oceanu Spokojnego. Jego powierzchnia jest dość duża, wynosi trochę ponad 1 141 tys. km², to czterokrotnie więcej niż obszar, który zajmuje Polska. Na tym terenie mieszka około 49,2 mln ludzi.

Stolicą państwa jest Bogota, która leży w centralnej części Kolumbii. Jest największym miastem w kraju i ma prawie 8 mln mieszkańców. Położona jest w najwyższych górach na tym kontynencie – Andach – na wysokości 2640 m n.p.m., czyli jeszcze wyżej niż najwyższy szczyt w naszym kraju – Rysy. Jest centrum naukowym i kulturalnym, bywa nazywana Atenami Ameryki Południowej.

Nieodkryty kraj kontrastów, smaków, zapachów i tańca

W kraju tym znajdziemy rajskie plaże z czystą, przejrzystą wodą i złotym piaskiem, a także wysokie góry ze śniegiem, ostrymi szczytami i pięknymi widokami. Ponieważ Kolumbia leży wzdłuż równika, to przez cały rok jest tu ciepło, ale duże różnice wysokości powodują znaczące zróżnicowanie temperatury.

Piękno naturalnej przyrody oraz bogactwo kulturowe Kolumbii nie zostały jeszcze skażone turystyką masową. Dzięki temu odwiedzający mogą cieszyć się zielenią tropikalnych lasów, nurkowaniem w szmaragdowej wodzie, wędrowkami po wysokich górach, a także zwiedzać zabytki architektury kolonialnej oraz posmakować lokalnych specjałów będących mieszanką trzech tradycji kulinarnych: indiańskiej, afrykańskiej i hiszpańskiej. Wpływy tych kultur widoczne są również w folklorystycznej muzyce i tańcach.

Pozycja kobiet w świecie macho

W Kolumbii nadal silnie zakorzenione są wzorce kulturowe ról społecznych kobiet i mężczyzn. Typowy macho ma być mę-

ski, decydujący i dominujący, a kobieta powinna być uległa, ofiarna i zależna najpierw od ojca, a później od męża. Do jej obowiązków należy zajmowanie się domem, rodziną i wychowaniem dzieci.

Sytuację kobiet pogarsza jeszcze wojna domowa od lat niszcząca kraj. Konflikt między armią rządową, lewicową partyzantką, prawicowymi bojówkami paramilitarnymi oraz gangami narkotykowymi przyczynił się do śmierci ponad 220 tys. osób, a ponad 8 mln musiało uciekać ze swego miejsca zamieszkania.

Migranci wewnętrzni to często kobiety, które, chcąc uchronić życie swoje i dzieci, decydują się na opuszczenie domów oraz pozostawienie dotychczasowego dorobku.

Chociaż w 2016 roku rząd zawarł pokój z FARC (Rewolucyjnymi Siłami Zbrojnymi Kolumbii), sytuacja kobiet się nie poprawiła. Są one nadal ofiarami tradycji, systemu, bezprawia i braku zainteresowania ich problemami.

Razem można więcej, bezpieczniej i lepiej

Osoby przesiedlone często znajdowały schronienie w slamsach. Tam jednak nadal nie miały zagwarantowanego bezpieczeństwa dla siebie i swoich dzieci. Codziennie narażone były na przemoc i wykorzystywanie.

Kolumbijki postanowiły wziąć sprawy w swoje ręce i wspierane przez prawniczkę Patrycję Guerrero zbudowały Miasto Kobiet. Składa się ono z blisko 100 domów wzniesionych przez nie samodzielnie. Tutaj znalazły swoje miejsce kobiety, które zostały przymusowo przesiedlone lub doświadczyły przemocy fizycznej oraz psychicznej. Wzajemne wsparcie, pomoc i zrozumienie to podstawy organizacji życia na tym obszarze. Tu kobiety stały się architektami przede wszystkim zmian społecznych.

Kulczyk Foundation postanowiła wesprzeć siłę kobiet, przeznaczając fundusze na stworzenie miejsc, gdzie będzie prowadzona terapia, konsultacje medyczne i warsztaty szkolenia zawodowego. Razem można więcej!

Czas trwania
45 minut

TEMAT

Twórz wspólnotę

Zaaranżuj salę do pracy w grupach. Wydrukuj materiały z załączonej płyty. Przygotuj projekcję fragmentów filmu zamieszczonych na płycie. Przed zajęciami zapoznaj się z całym odcinkiem dostępnym na stronie www.kulczykfoundation.org.pl.

DLACZEGO WARTO PORUSZYĆ TEN TEMAT

Życie we współczesnym społeczeństwie jest w wysokim stopniu zindywidualizowane. Ludzie są skoncentrowani na realizacji jednostkowych celów, rozwijaniu osobistych pasji, urzeczywistnianiu marzeń, spędzaniu czasu w ulubiony sposób, osiągnięciu osobistych sukcesów. W tym kontekście mówi się o egoistycznych postawach jednostek i całych społeczności. Jednocześnie zgodnie z zasadą kontrastu powstają prężnie działające, dynamicznie rozwijające się grupy ludzi, których coś łączy, coś, co jest dla nich wspólne: kultura, zainteresowania, chęć przeżywania czegoś. Tworzą oni wspólnoty: mieszkańców, biegaczy, wolontariuszy, rodziców budujących szkołę, miłośników dwóch kółek, pasjonatów miejskich ogrodów itp. Wyróżnia ich społeczne zaangażowanie w różne zjawiska, udział w życiu społeczności oraz solidarność z innymi członkami wspólnoty. „Solidarność przyczynia się do tego, co staje się mechanizmem oraz przejawem ich społecznej tożsamości”¹, czyli postrzegania siebie jako członka określonej wspólnoty i przyjmowania wartości, celów, dążeń tej wspólnoty. Aby zaangażować się w życie wspólnoty, trzeba się z nią silnie identyfikować, a więc utożsamiać własne preferencje, cele, pasje z preferencjami, celami i pasjami innych ludzi tworzących wspólnotę. Wśród różnych wspólnot można wyodrębnić zbiorowości zamieszkujące wspólny teren (wspólnoty lokalne), w ramach których znający się ludzie realizują swoje życiowe aktywności. Ich członków charakteryzuje silna identyfikacja z grupą, która staje się ważnym

Zagadnienie

¹ K. Frysztański, *Solidarność* [w:] M. Bogunia-Borowska (red.), *Fundamenty dobrego społeczeństwa. Wartości*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2015, s. 215.

Cele

elementem indywidualnej tożsamości jednostki. Te wspólnoty funkcjonują w sposób nieco zbliżony – choć nie identyczny – do tradycyjnych społeczeństw plemiennych, wioskowych, odznaczających się bardzo wysokim stopniem spójności, integracji wartości i przekonań. Współczesne wspólnoty lokalne próbują się do tych wartości zbliżyć. Podczas tej lekcji proponujemy podjęcie refleksji nad tym, czym jest wspólnota, co ją wyróżnia, jak ją tworzyć. Zapraszamy do udziału w zajęciach zainspirowanych treścią reportażu „Miasto kobiet”.

CELE ZAJĘĆ

Może uda się zrobić z uczniami jeden krok, może dwa, a może aż trzy. Zawsze będzie to Wasz wspólny sukces – Twój i Twoich uczniów!

- Krok 1 – WIEM:** Uczeń wie, co charakteryzuje wspólnotę i jakie są dobre strony bycia we wspólnocie.
- Krok 2 – CZUJĘ:** Uczeń ma potrzebę przynależności do wspólnoty, która podziela jego wartości i wspiera go w realizacji celów.
- Krok 3 – POMAGAM:** Uczeń rozpoznaje potrzeby innych osób i pomaga je realizować we wspólnocie.

Wprowadzenie

WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Podziel uczniów na cztery grupy i każdej z nich daj duży arkusz papieru. Poproś, by zanotowali na nich propozycje rozwiązań opisanych poniżej problemów.

Zadanie dla grupy 1. Przez waszą miejscowość przeszła nawałnica, która zniszczyła kilka domów. Wiele osób potrzebuje pomocy. Zastanówcie się:

- Kto może pomóc?
- Jakie działania mogą poprawić sytuację mieszkańców, którzy stracili domy?
- W jaki sposób wy możecie pomóc?

Zadanie dla grupy 2. W waszej miejscowości (dzielnicy) mieszka wielu młodych ludzi, którzy nie mają gdzie spędzać wolnego czasu. Zaproponujcie, w jaki sposób można stworzyć miejsca przeznaczone dla nich. Zastanówcie się:

- Gdzie mogliby się spotykać?
- Kiedy mieliby się spotykać?
- Jak powinna być zaaranżowana ich wspólna przestrzeń?
- Co mogliby robić w tym miejscu?

Zadanie dla grupy 3. W waszej miejscowości (dzielnicy) mieszka wiele starszych osób, które nie uczestniczą w życiu całej społeczności, ponieważ nie mają miejsc, w których mogłyby się spotykać. Zaproponujcie, w jaki sposób można stworzyć miejsca spotkań dla społeczności lokalnej, w której seniorzy będą się dobrze czuli. Zastanówcie się:

- Gdzie mogliby się spotykać?
- Kiedy mieliby się spotykać?
- Jak powinna być zaaranżowana ich wspólna przestrzeń?
- Co starsi ludzie mogliby robić w tym miejscu?

Wspólnota Miasta Kobiet ma na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa.

Zadanie dla grupy 4. Zauważyliście, że od jakiegoś czasu trudno jest wam się porozumieć z kolegami i koleżankami z klasy. Lubicie się i chcielibyście spędzać wspólnie czas także po lekcjach, ale macie problem z dogadaniem się i ustaleniem, co chcecie razem robić, gdzie się spotkacie itp. Zaproponujcie sposób wspólnego spędzenia czasu, który sprawi przyjemność wszystkim waszym kolegom i koleżankom. Zastanówcie się:

- Jak każdy z was lubi spędzać czas?
- Co każdego z was interesuje?
- Gdzie chcecie się spotkać?
- Co będziecie robić?
- Jak długo będzie trwało spotkanie?

Po wykonaniu ćwiczenia porozmawiaj z uczniami. Zapytaj:

- Jak przebiegała praca?
- Jak dochodziliście do wspólnych ustaleń?
- Jakie rozwiązania postawionych problemów zostały przez was wypracowane?
- Jakie zamierzacie podjąć działania?
- Czy zadbaliście o zaangażowanie w swoje projekty wszystkich osób?
- Czy wybraliście osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań?

ZAPOWIEDŹ PROJEKCJI FILMU

Zaproś uczniów do obejrzenia fragmentu reportażu „Miasto Kobiet”. Poproś, by zwrócili uwagę, jak kobiety poradziły sobie w bardzo trudnej sytuacji życiowej, co dało im siłę.

Film
– zapowiedź,
projekcja
i refleksja

PROJEKCJA FILMU

REFLEKSJA PO FILMIE

Poproś uczniów o podzielenie się refleksjami po obejrzeniu fragmentów filmu. Zapytaj:

- Co w reportażu było waszym zdaniem ważne?

Wskazówka:

Podkreśl, że doświadczając tego, czym są nasze granice, łatwiej jest nam zrozumieć i szanować granice innych ludzi.

Zwróć uwagę uczniów na to, że przyzwolenie na przekraczanie granic może narazić nas na przemoc.

Zadanie

ZADANIE

Miasto Kobiet, czyli moc wspólnego działania

Poproś uczniów, aby zastanowili się nad odpowiedziami na następujące pytania:

- W jaki sposób został rozwiązany problem kolumbijskich kobiet?
- Co zmieniła w życiu tych kobiet przynależność do wspólnoty?

Podziel uczniów na kilkusobowe zespoły. Rozdaj im karty pracy (s. 28) i poproś, aby określili, co sprawiło, że kobiety stworzyły grupę, którą można nazwać wspólnotą.

Podsumuj wraz z uczniami zadanie. Spróbujcie wspólnie stworzyć definicję wspólnoty.

Wspólnota Miasta Kobiet zapewnia mieszkankom również pomoc medyczną.

Wskazówka:

Zachęć uczniów do rozmowy na temat przynależności do wspólnoty. Poproś, aby podzielili się swoimi refleksjami i powiedzieli:

- Do jakich wspólnot należą?
- W jaki sposób postrzegają swoją rolę w tej wspólnocie (wspólnotach)?

Zachęć do spojrzenia na klasę jak na wspólnotę.

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Poprowadź uczniów przez następujące etapy:

1. Uświadomienie im wiedzy na temat sytuacji drugiego człowieka (**WIEM**);
2. Zwrócenie uwagi na rolę emocjonalnego rozumienia czyjegoś problemu i utożsamiania się z tą osobą (**CZUJĘ**);
3. Podjęcie decyzji o aktywnej pomocy (**POMAGAM**).

WIEM:

Porozmawiaj z uczniami o tym, co charakteryzuje wspólnotę i jakie są zalety należenia do niej. Zwróć uwagę na cechy klasy jako wspólnoty.

CZUJĘ:

Podkreśl, że funkcjonowanie we wspólnocie zapewnia jednostce poczucie bezpieczeństwa i komfort emocjonalny, wyrażające się w doświadczaniu przez nią pozytywnych emocji i uczuć. Przede wszystkim może zaspokoić ważną potrzebę kontaktu emocjonalnego z innymi ludźmi.

POMAGAM:

Poproś uczniów, aby na karteczkach zapisali propozycje działań integrujących klasę i sprzyjających tworzeniu wspólnoty. Na kolejnej lekcji wróć do anonimowych zapisków. Wspólnie wybierzcie pomysły, które wcielicie w życie.

Podsumowanie

KARTA PRACY

